

แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์
ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย*

APPROACHES FOR DEVELOPING ACADEMIC MANAGEMENT OF EARLY
CHILDHOOD SCHOOLS IN TA-BO SUBDISTRICT PHETCHABUN PROVINCE
BASED ON THE CONCEPT OF DEMOCRATIC LIFE SKILLS

¹พุทธอักษร ศรีสอด Puttha-aksorn Srisod ²เพ็ญวรา ชูประวัติ Penvara Xupravati
^{1,2}จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย Chulalongkorn University, Thailand
Corresponding Author E-mail: puttha_aksorns@hotmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผู้ให้ข้อมูลคือ ผู้บริหารและครูปฐมวัยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบไปด้วย 1) แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยฯ และ 2) แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางฯ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ การแจกแจงความถี่ การหาค่าร้อยละ การหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และฐานนิยม ผลการวิจัยพบว่า พบว่า แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยฯ มี 3 แนวทางหลัก 4 ทางย่อย และ 20 วิธีดำเนินการ โดยเรียงตามลำดับความต้องการจำเป็น ดังนี้ 1) พลิกโฉมการวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย 2) ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย 3) ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตย โดยแนวทางได้มาจากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น โดยใช้องค์ประกอบของการบริหารวิชาการเรียงลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับมาจัดทำเป็นแนวทางหลัก ได้แก่ การวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($PNI_{\text{modified}}=0.335$) มีความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมาคือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($PNI_{\text{modified}}=0.281$) และองค์ประกอบของการบริหารวิชาการที่มีลำดับความต้องการจำเป็น ลำดับสุดท้าย คือ การบริหารหลักสูตร ($PNI_{\text{modified}}=0.276$)

คำสำคัญ: การบริหารวิชาการ, โรงเรียนปฐมวัย, ทักษะชีวิตประชาธิปไตย

Abstract

The purpose of this research was to present the approaches for developing academic management of early childhood schools in Ta-bo subdistrict, Phetchabun province based on the concept of Democratic life skills. The informant were 10 administrators and early childhood educators. The research instruments were 1) Questionnaire on the current and desirable conditions of academic management of early childhood schools in Ta-bo subdistrict, Phetchabun province based on the concept of Democratic life skills and 2) the appropriateness and feasibility assessment form of the (draft) of Approaches for developing academic management of early childhood schools in Ta-bo subdistrict, Phetchabun province based on the concept of Democratic life skills. The statistics used to analyze the data consisted of Frequency distribution, Percentage, Arithmetic mean, Standard deviation, Priority Need Index and Mode (mode). The results of the study indicated that: There were 3 main approaches, 4 sub-approaches and 20 methods that could be used to develop academic management of early childhood schools in Ta-bo subdistrict, Phetchabun province based on the concept of Democratic life skills: 1) Transforming learning development assessment and evaluation for enhancing Democratic life skills 2) Improving organization of students learning experiences to enhance Democratic life skills 3) Promoting curriculum management to enhance Democratic life skills. The approaches are derived from ranking the analysis of the priority needs index. The main approaches developed from the highest needs for development was learning development assessment and evaluation ($PNI_{\text{modified}}=0.335$), followed by organization of students learning experiences ($PNI_{\text{modified}}=0.281$) and the lowest needs was early childhood curriculum management ($PNI_{\text{modified}}=0.276$).

Keywords: Academic Management, Early Childhood Schools, Democratic Life Skills

บทนำ

การพัฒนามนุษย์ในยุคปัจจุบันนี้เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาระบบเศรษฐกิจและสังคมในถือว่าเป็นเรื่องที่สำคัญตามการพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของสังคมโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะชีวิตประชาธิปไตยที่มีความสำคัญต่อการอยู่อาศัยร่วมกันของผู้เรียนในยุคนี้ เนื่องจากมีทักษะที่จำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาด้านสังคมสำหรับผู้เรียนระดับปฐมวัย เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะด้านสังคมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่แตกต่างและการสอนเรื่องทักษะชีวิตประชาธิปไตยจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องเริ่มต้นพัฒนาในช่วงปฐมวัย (Gartrell, 2013)

การพัฒนาผู้เรียนในระดับปฐมวัยในด้านทักษะชีวิตประชาธิปไตยมีความสำคัญอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากเป็นคุณลักษณะที่ทำให้ผู้เรียน เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น รวมไปถึงการเคารพกฎกติกา และการมีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยการจัดกิจกรรมบูรณาการให้กับผู้เรียนระดับปฐมวัย ถือว่าการพัฒนาคุณลักษณะนี้หากสามารถทำได้ตั้งแต่ระดับปฐมวัยถือว่าเป็นการพัฒนาที่ยั่งยืนและคุ้มค่าที่สุด

(จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และจิราพร รอดพ่วง, 2562) ซึ่งสิ่งที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ในช่วงวัยนี้จะเป็นพื้นฐานที่ดีของพฤติกรรมกรอยู่ร่วมกับผู้อื่นที่มีประโยชน์กับผู้เรียนเมื่อเติบโตเป็นผู้ใหญ่ในอนาคตทำให้ผู้เรียนเข้าใจในตนเอง รวมไปถึงการเคารพผู้อื่น และปฏิบัติตามลักษณะที่พึงประสงค์ทางสังคมจำเป็นอย่างยิ่งที่โรงเรียนปฐมวัยต้องให้ความสำคัญกับทักษะชีวิตประชาธิปไตย โดยการพัฒนาการบริหารวิชาการให้มุ่งเน้นไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (แอน สุขะจีระ, 2558)

การบริหารวิชาการในโรงเรียนปฐมวัยเป็นงานสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัยให้ไปสู่เป้าหมายที่สังคมต้องการ ประกอบไปด้วยการบริหารหลักสูตร การจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการวัดและประเมินผล หากผู้บริหารและครูมีทิศทางการทำงานร่วมกันและผู้บริหารสามารถสนับสนุนให้ครูจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตย ก็จะทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตประชาธิปไตยได้อย่างดีเยี่ยม (รัตนา อินทะชัย, 2559) การบริหารวิชาการโรงเรียนระดับปฐมวัยในปัจจุบัน ถูกคาดหวังจากสังคมว่าเด็กจะต้องอ่านออกเขียนได้ เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่ต้องการให้บุตรหลานของตนเองสามารถเขียนตัวอักษรได้ ทำให้การเรียนการสอนจะเน้นไปที่การอ่านและเขียน มากกว่าการเรียนรู้แบบบูรณาการและปลูกฝังระเบียบวินัย ทำให้เด็กถูกจัดการเรียนการสอนแบบอ่านเขียนมากกว่า การปลูกฝังให้เด็กมีระเบียบวินัยและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข สถาบันแห่งชาติเพื่อการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า การจัดการเรียนการสอนบูรณาการที่มีสุขภาพทั้งด้านสุขภาพ และการศึกษา การพัฒนาชุมชนและการประสานกับครอบครัว ขาดคุณภาพ ขาดการให้ความรู้ที่ถูกต้องกับผู้ปกครอง ขาดความเข้าใจเรื่องปรัชญาการศึกษาปฐมวัย ขาดการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาชน และขาดการนำไปสู่การปฏิบัติ (สำนักคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2544)

จากรายงานการประเมินตนเองของโรงเรียนในเขตพื้นที่ตำบลตะเบา อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า ปัญหาในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็ก คือ 1) โรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่ตำบลตะเบา อำเภอมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ มีจำนวนครูไม่ครบชั้น ทำให้ครู 1 คนต้องสอนหลายระดับชั้นรวมกัน โดยเฉพาะชั้นอนุบาลที่ต้องมีครู 1 คนต้องสอนแบบหลายระดับชั้นรวมกัน และไม่มีครูพี่เลี้ยง ปัญหาที่พบคือ เด็กไม่สามารถอยู่ร่วมกับเพื่อนๆ ในชั้นเรียนได้อย่างเรียบร้อยในห้องที่มีความแตกต่างของพัฒนาการ อีกทั้งครูเพียง 1 คนไม่สามารถดูแลได้ทั่วถึง (โรงเรียนบ้านเขาขาด, 2560) หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูระดับชั้นปฐมวัยจำเป็นต้องใช้การบริหารวิชาการในการช่วยเหลือให้การเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีระเบียบเพื่อให้สามารถควบคุมชั้นเรียนและลดปัญหาการทะเลาะเบาะแว้งกันในโรงเรียน โดยจัดการเรียนการสอนที่บูรณาการการเรียนรู้ที่สอดแทรกในชีวิตประจำวัน สามารถนำไปใช้ได้จริงและแก้ไขปัญหาในการบริหารจัดการใช้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารวิชาการของการสอนในระดับปฐมวัยและเป็นแนวทางในสร้างพื้นฐานของการมีทักษะชีวิตประชาธิปไตยที่ดี เพื่อเป็นรากฐานของการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมที่เหมาะสมตามพัฒนาการของผู้เรียนชั้นอนุบาลในลำดับต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิไลในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบบรรยาย มีระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ โรงเรียนระดับปทุมวิไลในตำบลตะเบาะ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 โรงเรียน

2. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารและครูปทุมวิไลในโรงเรียนที่เปิดสอนในระดับชั้นอนุบาล ในเขตพื้นที่ตำบลตะเบาะ อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 10 คน แบ่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียน 5 คน และ ครูที่สอนในระดับปทุมวิไล 5 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิไลในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

3.2 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิไลในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

4. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 1) พัฒนารอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อสร้างเป็น ข้อคำถามของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิไลในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย 2) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือแล้ววิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Item Objective Congruence) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน แล้วได้ค่าค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.93 3) เก็บข้อมูล 4) นำผลการวิจัยที่ได้จากแบบสอบถามมาวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนฯ 5) จัดทำ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิไลในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย โดยนำลำดับความต้องการจำเป็นมาจัดทำเป็นแนวทางในการพัฒนาฯ ประกอบไปด้วย แนวทางหลักของการพัฒนาฯ ได้มาจากลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับแรกของการบริหารวิชาการ แนวทางย่อยของการพัฒนาฯ ได้มาจากลำดับความต้องการจำเป็น 2 อันดับแรกของแต่ละทักษะชีวิตประชาธิปไตยของการบริหารวิชาการแต่ละด้าน และวิธีการดำเนินของแต่ละแนวทางย่อยของการพัฒนาฯ นำเสนอตามหลักกระบวนการบริหารจัดการแบบ PIE Model (Newby, Stepich, Lehman & Russell, 2000) ประกอบไปด้วย การวางแผน (Planning), การนำแผนไปสู่การปฏิบัติ (Implementation) และการประเมินผล (Evaluation) 6) ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ไปของ (ร่าง) แนวทางฯ โดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการบริหารการศึกษาในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์และผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษาปทุมวิไล จำนวน 3 ท่าน 7) วิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ไปของ (ร่าง) แนวทางฯ 8) นำเสนอแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิไลในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตยฉบับสมบูรณ์

6. การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิไลในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนี

ความต้องการจำเป็น (PNI) โดยใช้สูตร $PNI_{modified}$ (Priority Needs Index) และ 2) วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ไปของ (ร่าง) แนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย โดยใช้ค่าสถิติฐานนิยมและร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ วิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ได้ผลวิจัยดังนี้

ตารางที่ 1 สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และ ลำดับความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

การบริหาร วิชาการ	ประเด็น	คุณลักษณะทักษะชีวิตประชาธิปไตย					เฉลี่ย รวม	ลำดับความ ต้องการ จำเป็น
		การ เป็น สมาชิก กลุ่มที่ ดี	การ แสดง อารมณ์ที่ เหมาะสม	การแก้ไข ปัญหา อย่าง สร้างสรรค์	การยอมรับ ลักษณะเฉพาะ ของผู้อื่น	การคิด อย่างมี ปัญญา และ จริยธรรม		
1. การ บริหาร หลักสูตร	D	4.00	4.05	3.85	3.80	3.50	3.84	3
	I	4.96	4.90	4.90	4.95	4.85	4.91	
	$PNI_{modified}$ (ลำดับ)	0.242 (4)	0.210 (5)	0.273 (3)	0.303 (2)	0.386 (1)	0.276	
2. การจัด ประสบการณ์ การเรียนรู้	D	4.07	4.07	3.85	3.73	3.68	3.88	2
	I	5.00	4.95	5.00	4.93	5.00	4.97	
	$PNI_{modified}$ (ลำดับ)	0.227 (4)	0.215 (5)	0.299 (3)	0.321 (2)	0.356 (1)	0.281	
3. การวัด และประเมิน พัฒนาการ	D	3.77	3.70	3.62	3.67	3.87	3.73	1
	I	5.00	4.90	5.00	5.00	5.00	4.98	
	$PNI_{modified}$ (ลำดับ)	0.325 (3)	0.324 (4)	0.379 (1)	0.361 (2)	0.290 (5)	0.335	
รวม	D	3.95	3.94	3.77	3.73	3.68	3.82	
	I	4.99	4.92	4.97	4.96	4.95	4.95	
	$PNI_{modified}$ (ลำดับ)	0.264 (4)	0.249 (5)	0.317 (3)	0.328 (2)	0.344 (1)	0.297	

หมายเหตุ: D = Degree of Success (สภาพปัจจุบัน), I = Importance (สภาพที่พึงประสงค์)

$PNI_{modified}$ = Modified Priority Needs Index (ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น)

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการ โรงเรียนปทุมวิทยุในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ในภาพรวม พบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ในภาพรวม เท่ากับ $PNI_{modified}=0.297$ โดย ด้านการวัดและประเมินผล พัฒนาการ ($PNI_{modified}=0.335$) มีค่าความต้องการจำเป็นสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($PNI_{modified}=0.281$) และ ด้านการบริหารหลักสูตร ($PNI_{modified}=0.276$) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุในตำบล ตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย จำแนกตามคุณลักษณะทักษะชีวิต ประชาธิปไตยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผลการวิจัยพบว่า ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีความ ต้องการจำเป็นลำดับที่ 1 คือ ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ($PNI_{modified}=0.335$) โดยเมื่อ พิจารณาการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ด้านที่มีความต้องการจำเป็นอันดับแรกของการวัดและประเมินผล พัฒนาการ คือ การกำหนดตัวชี้วัดในการประเมินพัฒนาการตามสภาพจริง อันดับที่สอง คือ การใช้เครื่องมือใน การตรวจสอบความพร้อมและพัฒนาการทางด้านต่างๆ เมื่อพิจารณาตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย การ แก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}=0.379$) รองลงมา คือ การยอมรับ ลักษณะเฉพาะของผู้อื่น ($PNI_{modified}=0.361$) ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 2 คือ การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ($PNI_{modified}=0.281$) โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ด้านที่มีความ ต้องการจำเป็นอันดับแรกของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อันดับที่สอง คือ การใช้สื่อการสอนในการจัด ประสบการณ์การเรียนรู้ในห้องเรียน เมื่อพิจารณาตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ด้านการคิดอย่างมี ปัญญาและจริยธรรม มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}=0.356$) รองลงมา คือ การยอมรับ ลักษณะเฉพาะของผู้อื่น ($PNI_{modified}=0.321$) ขอบข่ายการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 คือ การบริหารหลักสูตร ($PNI_{modified}=0.276$) โดยการบริหารหลักสูตร ด้านที่มีความต้องการจำเป็นลำดับแรก คือ การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตร เมื่อพิจารณาตามแนวคิดตามแนวคิด ทักษะชีวิต ประชาธิปไตย ด้านการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม มีความต้องการจำเป็นสูงสุด ($PNI_{modified}=0.386$) รองลงมา คือ การยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น ($PNI_{modified}=0.303$)

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตาม แนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย จากการวิเคราะห์ค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ดังแสดงในตารางที่ 1 ได้ นำเสนอแนวทางหลักโดยใช้ลำดับความต้องการจำเป็น 3 อันดับ ในด้านการบริหารวิชาการ และ แนวทางย่อย ได้มาจากลำดับความต้องการจำเป็นของทักษะชีวิตประชาธิปไตย 2 อันดับแรกของการบริหารวิชาการในแต่ละ ด้าน รายละเอียดดังนี้ แนวทางหลักที่ 1 มาจากด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ ประกอบไปด้วยแนวทาง ย่อย ได้แก่ 1) การแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเอง และ 2) การยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น แนวทางหลักที่ 2 มาจาก ด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ประกอบไปด้วยแนวทางย่อย ได้แก่ 1) การคิด อย่างมีปัญญาและจริยธรรม 2) การยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น แนวทางหลักที่ 3 มาจากด้านการบริหาร หลักสูตร ประกอบไปด้วยแนวทางย่อย ได้แก่ 1) การคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม 2) การยอมรับ ลักษณะเฉพาะของผู้อื่น วิธีการดำเนินของแต่ละแนวทางย่อยของการพัฒนาฯ ได้นำเสนอตามหลัก กระบวนการบริหารจัดการแบบ PIE Model ทำให้แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวิทยุใน

ตำบลตะเภา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย มี 3 แนวทางหลัก 5 แนวทางย่อย และ 20 วิธีดำเนินการ ดังนี้

แนวทางหลักที่ 1 พลิกโฉมการวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย

แนวทางย่อยที่ 1.1 ปรับเปลี่ยนการวัดและประเมินผลพัฒนาการเพื่อพัฒนาการด้านการแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการ 1) ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการวัดและประเมินผลพัฒนาการในระดับปฐมวัยตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อพัฒนาการแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์ 2) ฝ่ายวิชาการและครูปฐมวัย ร่วมกันกำหนดตัวชี้วัด เพื่อวัดและประเมินผลพัฒนาการในการแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์ของผู้เรียนตามสภาพจริง 3) ครูปฐมวัยจัดการประเมินพัฒนาการผู้เรียน ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตยเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน 4) ผู้บริหารติดตามประเมินผลการวัดและประเมินผลของครูปฐมวัยเป็นระยะๆ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์พัฒนา ปรับปรุง วางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะการแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเอง

แนวทางย่อยที่ 1.2 พัฒนาการวัดและประเมินผลพัฒนาการด้านการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น

วิธีดำเนินการ 1) ผู้บริหารแต่งตั้งคณะกรรมการรับผิดชอบในการวัดและประเมินผลพัฒนาการในระดับปฐมวัยตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 2) ฝ่ายวิชาการและครูปฐมวัย ร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินพัฒนาการผู้เรียนในการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่นตามสภาพจริง 3) ครูปฐมวัยใช้เครื่องมือในการวัดและประเมินพัฒนาการผู้เรียน ในการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น ผ่านการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน 4) ผู้บริหารติดตามประเมินผลการวัดและประเมินผลเป็นระยะๆ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์ พัฒนา ปรับปรุง วางแนวทางในการนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้ผู้เรียนยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น

แนวทางหลักที่ 2 ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย

แนวทางย่อยที่ 2.1 พัฒนาการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง

วิธีดำเนินการ 1) ผู้บริหารร่วมกับครูปฐมวัย ร่วมกันวางแผนและพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง 2) ผู้บริหารให้การสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ในด้านอุปกรณ์และวัสดุการเรียนรู้ ในกิจกรรมบูรณาการ ในการส่งเสริมการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง ผ่านการลงมือปฏิบัติ 3) ครูมีการจัดทำแผนการเรียนรู้และจัดสภาพแวดล้อม เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง 4) ผู้บริหารจัดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครู โดยสังเกตจากพัฒนาการการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเองของผู้เรียน

แนวทางย่อยที่ 2.2 ส่งเสริมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น

วิธีดำเนินการ 1) ผู้บริหารร่วมกับครูปฐมวัย ร่วมกันวางแผนพัฒนากระบวนการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 2) ครูปฐมวัยมีการจัดทำแผนการจัดการจัดการเรียนรู้อื่น และใช้สื่อการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 3) ผู้บริหารส่งเสริมให้ครูปฐมวัยเป็นแบบอย่างดี ในด้านการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม 4) ผู้บริหารจัดการนิเทศการจัดการเรียนการสอนของครูปฐมวัย โดยสังเกตจากพฤติกรรมของผู้เรียนในการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น

แนวทางหลักที่ 3 ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตย

แนวทางย่อยที่ 3.1 พัฒนาการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยเพื่อที่ส่งเสริมการคิดอย่างมีปัญญา และจริยธรรมด้วยตนเอง และการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น

วิธีดำเนินการ 1) ผู้บริหารร่วมกับครูปฐมวัย ร่วมกันกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรปฐมวัย ในการส่งเสริมให้ผู้เรียนการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเองและการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 2) ผู้บริหารปรับเปลี่ยนเป้าหมายการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตยที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง และการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 3) ผู้บริหารจัดการอบรมให้ครูมีความรู้ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยและบูรณาการความรู้กับการสอนทักษะชีวิตประชาธิปไตยเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง และการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่น 4) ผู้บริหารประเมินหลักสูตรทักษะชีวิตประชาธิปไตย ในด้านการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรมด้วยตนเอง และการยอมรับลักษณะเฉพาะของผู้อื่นของผู้เรียนเมื่อจบปีการศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบประเด็นสำคัญที่สามารถอภิปรายได้ดังต่อไปนี้

1. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ มีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนควรพัฒนาปรับปรุงการวัดและประเมินผลพัฒนาการให้มีประสิทธิภาพ ที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับจิระพันธุ์ พูลพัฒน์ และจิราพร รอดพ่วง (2562) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาผู้เรียนปฐมวัยให้มีทักษะชีวิตประชาธิปไตย จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีในสังคม ซึ่งการพัฒนาการคุณภาพนั้น คือการนำการประเมินผลพัฒนาการในชั้นเรียนเพื่อมาปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนระดับปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สถานศึกษาจึงควรให้ความสำคัญกับการวัดและประเมินผลผ่านการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในชั้นเรียน และกระทรวงศึกษาธิการ (2560) ที่กล่าวไว้ว่า ครูปฐมวัยควรมีการประเมินผู้เรียนตามสภาพจริง เพื่อนำผลที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนให้ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนชั้นปฐมวัยจะเน้นทักษะที่ใช้ในชีวิตประจำวันรวมถึงการปฏิบัติตนในชั้นเรียน เพื่อนำผลที่ได้เก็บเป็นสถิติเพื่อดูพัฒนาการของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด อีกทั้ง วันชัย หวังสวัสดิ์ (2559) กล่าวว่า การวัดและประเมินทักษะชีวิตชีวิตประชาธิปไตยควรมีการวัดและประเมินผลผ่านการสังเกตพัฒนาการของผู้เรียนในระดับปฐมวัยอยู่เสมอ หากผู้เรียนไม่มีพัฒนาการในด้านนั้นๆ ครูควรส่งเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองไปสู่เป้าหมายแห่งการเป็นประชาธิปไตย อาจจะแก้จากผลการประเมินพัฒนาการที่ยังไม่ถึงเกณฑ์ที่หวังไว้และค่อยๆทำไปอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งหากผู้เรียน

มีการพัฒนาจึงถือว่าการบริหารจัดการมีความประสบความสำเร็จ และควรพัฒนาการเรียนการสอนผ่านการวัดและประเมินผลพัฒนาการผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง

2. ความต้องการจำเป็นของการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ด้านการบริหารหลักสูตรปฐมวัย มีลำดับความต้องการจำเป็นลำดับที่ 3 แสดงให้เห็นว่าโรงเรียนควรให้ความสำคัญกับการบริหารหลักสูตรปฐมวัย เพื่อให้ผู้บริหารและครูปฐมวัย ร่วมกันกำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาผู้เรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย สอดคล้องกับสายสุณีย์ แจ่มจิต (2559) ที่กล่าวไว้ว่า การพัฒนาการบริหารวิชาการปฐมวัย ในโรงเรียนขนาดเล็ก สิ่งที่สำคัญของการบริหารวิชาการ คือการกำหนดเป้าหมายของการบริหารหลักสูตร เพื่อให้การดำเนินงานของผู้บริหารและครูในโรงเรียน มีแนวทางไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อช่วยส่งเสริมให้การจัดการเรียนรู้ภายในโรงเรียนเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และจันทรานี สงวนนาม (2546) กล่าวถึง การบริหารหลักสูตรในสถานศึกษาเป็นแนวทางสำคัญที่จะนำพาให้การพัฒนาด้านวิชาการของโรงเรียนไปสู่เป้าหมาย โดยปรับปรุงให้เข้ากับสถานการณ์และความต้องการของผู้เรียนในปัจจุบันและอนาคต

3. แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย

3.1 แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย แนวทางที่ 1 คือ พลิกโฉมการวัดและประเมินผลพัฒนาการของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การพลิกโฉมการวัดและประเมินผลพัฒนาการ เป็นกระบวนการที่สำคัญจะทำให้รู้ว่าผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตยหรือไม่ และจะพัฒนาปรับปรุงการบริหารและจัดการเรียนสอนอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ซึ่งสอดคล้องกับ Gartrell, D. (2013) ที่กล่าวไว้ว่า การวัดประเมินผลพัฒนาการ จะช่วยให้ครูปฐมวัย มีทิศทางในการพัฒนาการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผ่านการประเมินพัฒนาการจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในระดับปฐมวัย และกุลยา ตันติพลาชีวะ (2551) กล่าวว่า การวัดและประเมินผลพัฒนาการ เป็นกระบวนการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนระดับปฐมวัย ผ่านการสังเกตพฤติกรรมและจัดบันทึกการแสดงผลออกของผู้เรียน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนเพื่อเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ทำให้ผู้เรียนมีทักษะในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ดียิ่งขึ้น

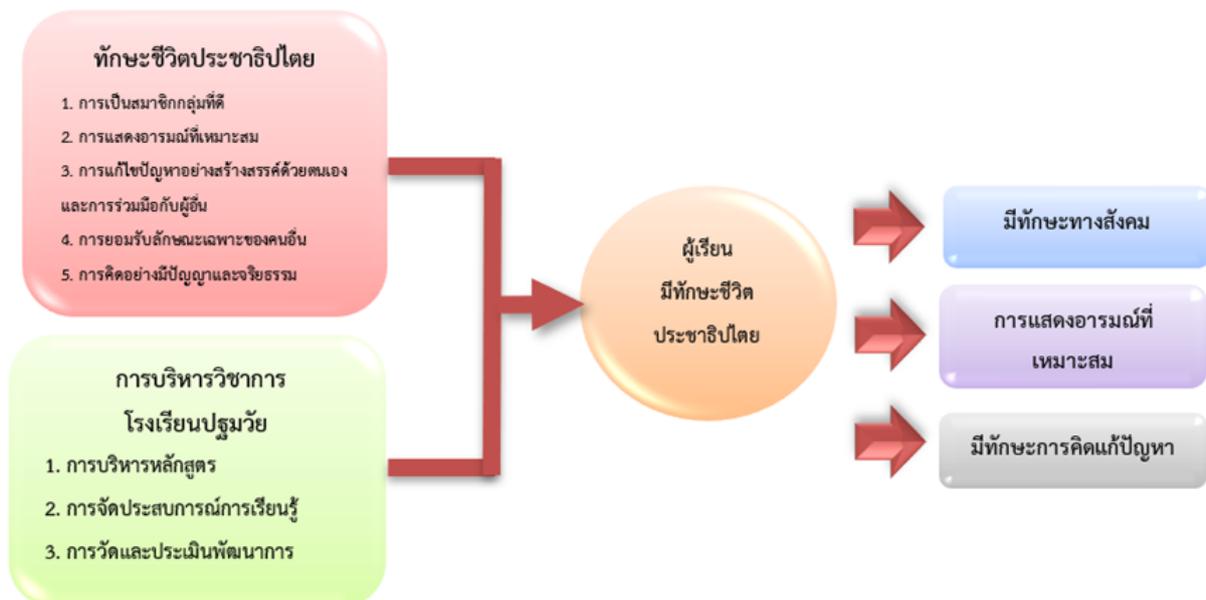
3.2 แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปฐมวัยในตำบลตะเบาะ จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย แนวทางที่ 2 คือ ปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า การปรับปรุงการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนเพื่อส่งเสริมทักษะชีวิตประชาธิปไตย เป็นกระบวนการที่สำคัญจะทำให้เด็กเกิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผ่านการลงมือปฏิบัติในชั้นเรียน ซึ่งสอดคล้องกับสุภาพร ชัยพุกษ์ (2552) กล่าวถึง การเสริมสร้างทักษะชีวิตประชาธิปไตย ในเด็กเล็ก ควรเน้นผ่านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในชั้นเรียน เนื่องจากเด็กเล็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ เมื่อได้รับการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและส่งเสริมการมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ก็จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเติบโตมาเป็นบุคคลที่มีทักษะประชาธิปไตย เป็นรากฐานสำคัญในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

3.3 แนวทางการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวัยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย แนวทางที่ 3 คือ ส่งเสริมการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัย เพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตย มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด แสดงให้เห็นว่าการส่งเสริมการบริหารหลักสูตรระดับปฐมวัยเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตประชาธิปไตย เป็นแนวทางที่สำคัญจะทำให้เด็กเกิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผ่านการบริหารจัดการของผู้บริหารและครูปฐมวัยในโรงเรียนปทุมวัย หากโรงเรียนมีการจัดการบริหารหลักสูตรที่มีประสิทธิภาพและมีเป้าหมายที่ชัดเจนก็จะช่วยส่งเสริมให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Moss, P. (2007) กล่าวว่า การสอนให้ผู้เรียนระดับปฐมวัยมีทักษะการอยู่ร่วมกับผู้อื่น ผู้บริหารและครูควรจะมีการกำหนดเป้าหมายโครงสร้างหลักสูตรที่ชัดเจน เพื่อให้การบริหารจัดการมีประสิทธิภาพ และมีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการเรียนรู้ในระดับปฐมวัย เพื่อเสริมสร้างให้ครูและนักเรียนในโรงเรียน มีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ที่เป็นพื้นฐานไปสู่การใช้ชีวิตในสังคมในอนาคตได้อย่างสงบสุข และธนกร นิโรธร (2559) กล่าวว่า การบริหารวิชาการในโรงเรียนเป็นงานที่สำคัญในการบริหารโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ควรมีการปรับปรุงพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ เพื่อช่วยส่งเสริมการจัดประสบการณ์และแนวทางการปฏิบัติในโรงเรียนในทิศทางไปในทางเดียวกัน โดยเฉพาะการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ควรให้ผู้บริหารและครูส่งเสริมการพัฒนา ด้านทักษะชีวิตประชาธิปไตยเพื่อเป็นประโยชน์สำหรับการอยู่ร่วมกันกับสังคมอย่างมีความสุขของผู้เรียนในอนาคต

องค์ความรู้ในการวิจัย

องค์ความรู้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารวิชาการโรงเรียนปทุมวัยในตำบลตะเบา จังหวัดเพชรบูรณ์ ตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย เพื่อให้สามารถพัฒนาผู้เรียนปฐมวัยให้มีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ผ่านการตรวจสอบจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่าน ส่งผลให้ผู้เรียนปฐมวัยเป็นสมาชิกที่ดีในสังคมและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังในภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย

จากภาพที่ 1 องค์ความรู้การวิจัย อธิบายได้ว่า

องค์ความรู้การวิจัยเป็นการพัฒนาการบริหารวิชาการเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย การบริหารวิชาการ ได้จากการสังเคราะห์ความหมายและขอบข่ายของการบริหารวิชาการ สรุปได้ 3 ข้อ ประกอบด้วย 1) การบริหารหลักสูตร 2) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และ 3) การวัดและประเมินผลพัฒนาการ และองค์ประกอบของทักษะประชาธิปไตย ประกอบด้วย 5 ทักษะ ได้แก่ 1) การเป็นสมาชิกกลุ่มที่ดี 2) การแสดงอารมณ์ที่เหมาะสม 3) การแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ด้วยตนเองและการร่วมมือกับผู้อื่น 4) การยอมรับลักษณะเฉพาะของคนอื่น 5) การคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย ทำให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข สามารถแสดงอารมณ์ได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ และมีทักษะการคิดแก้ปัญหา เพื่อเป็นรากฐานที่สำคัญไปสู่การเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีและมีความสุขในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ผู้บริหารและครูปฐมวัยควรกำหนดนโยบายในการพัฒนาการบริหารวิชาการให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตประชาธิปไตย เนื่องจากผลวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นของการบริหารวิชาการตามแนวคิดทักษะชีวิตประชาธิปไตย ด้านการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ มีความต้องการจำเป็นอยู่ในระดับมากที่สุด

1.2 ครูปฐมวัยควรนำผลการวิจัยไปใช้ในการวางแผนในการจัดการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะประชาธิปไตย และการวัดประเมินผลพัฒนาการผู้เรียน เพื่อใช้ผลการประเมินนั้นพัฒนาการเรียนการสอนทักษะชีวิตประชาธิปไตยให้มีคุณภาพมากขึ้นไป ตามบริบทของโรงเรียน เนื่องจากผลวิจัยพบว่า การวัดและประเมินผล มีความต้องการจำเป็นสูงสุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะประชาธิปไตย

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาแนวทางการพัฒนาการครูที่เน้นด้านการวัดและประเมินผลพัฒนาการ เนื่องจากผลการวิจัยชี้ว่าการวัดและประเมินผลพัฒนาการเป็นประเด็นในการบริหารวิชาการที่มีความต้องการจำเป็นสูงสุด และมีความสำคัญต่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรปฐมวัยให้มีประสิทธิภาพและทันสมัยยิ่งขึ้น

2.2 ควรศึกษาแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม เนื่องจากผลการวิจัยพบว่าทักษะประชาธิปไตยด้านที่ความจำเป็นสูงสุด คือ การคิดอย่างมีปัญญาและจริยธรรม เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาประยุกต์ใช้ในการวางแผนการบริหารวิชาการในโรงเรียนระดับปฐมวัย เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะของทักษะประชาธิปไตยที่ดี

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กุลยา ตันติผลลาชีวะ. (2545). **รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: เอดิสันเพรสโปรดักส์.
- จันทร์ธานี สงวนนาม. (2546). **ทฤษฎีและแนวปฏิบัติในการบริหารสถานศึกษา**. กรุงเทพมหานคร: บุ๊คพอยท์.
- จีระพันธุ์ พูลพัฒน์ และจิราพร รอดพ่วง. (2562). **การพัฒนาทักษะประชาธิปไตยสำหรับเด็กปฐมวัย: การวิจัยเชิงสำรวจ**. รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยสวนดุสิต.
- ธนกร นิโรธร. (2559). **การบริหารงานวิชาการระดับปฐมวัยสู่ประชาคมอาเซียนของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ปรียาภรณ์ วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). **การนิเทศการสอน**. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.
- รัตนา อินทะชัย. (2559). **แนวทางการบริหารงานวิชาการการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 3**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- โรงเรียนบ้านเขาขาด. (2560). **รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self-Assessment Report: SAR)**. เพชรบูรณ์: โรงเรียนบ้านเขาขาด.
- วันชัย หวังสวาสต์. (2559). **รูปแบบการบริหารประชาธิปไตยในโรงเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ดุษฎีนิพนธ์ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- สายสุณีย์ แจ่มจิต. (2559). **แนวทางการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **คู่มือการประเมินผลภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา การออกแบบระบบการประเมินภายใน**. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สิรินทร์ ลัดดาภิบาล บุญเชิดชู. (2560). **การจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาความเป็นพลเมืองของเด็กปฐมวัย**. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุภาพร ชัยพฤกษ์. (2552). **การเสริมสร้างวัฒนธรรมประชาธิปไตย : ศึกษาผลการดำเนินงานโครงการเสริมสร้างประชาธิปไตยและธรรมาภิบาล**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- แอน สุขะจิระ. (2558). **การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการบริหารวิชาการระดับการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- Gartrell, D. (2012). **Education for a civil society: How guidance teaches young children democratic life skills**. Washington, DC: The National Association for the Education of Young Children.

- Gartrell, D. (2013). Democratic life skill 2: Guiding children to express strong emotion in nonhurting ways. *Young Children*. 68(1). 90.
- Moss, P. (2007). **Bringing politics into the nursery : Early childhood education as a democratic practice.** The Hague, Netherlands : Bernard van Leer Foundation.
- Newby, T. J., Stepich, D. A., Lehman, J. D., & Russell, J. D. (2000). **Educational Technology for Teaching and Learning.** 2nd ed. Upper Saddle River, NJ: Merrill/Prentice-Hall.